

Natuur inclusief vraagt vooral onderzoek

Regelmatig komt het begrip natuur inclusieve landbouw voorbij. Een begrip zonder een heel duidelijke omschrijving waar in de basis geen weerstand tegen is. Want natuurlijk zijn we begaan met de natuur en wordt de natuur betrokken bij de landbouw. Sterker nog juist in de plantaardige sector zijn we continu bezig met het benutten van natuurlijke processen voor optimale plantengroei.

Tekst: Ulko Stoll

Maar natuur inclusieve landbouw wordt niet gebruikt om de huidige manier van telen te omschrijven. Een heldere definitie is er niet maar natuur inclusieve landbouw wordt vaak in combinatie genoemd met een vorm van duurzame landbouw waarbij natuurbeheer geïntegreerd is in de productieprocessen.

Ongemak

Binnen zo'n omschrijving worden heel veel initiatieven onderdeel van natuur inclusieve landbouw. Bodem-, vogel- en waterbeheer maar ook klimaatadaptatie en plastic in de zee worden allemaal gelinkt aan natuur inclusieve landbouw. En daar zit wat ongemak. De organisaties die actief zijn met natuur inclusieve landbouw, doen het voorkomen of dat natuur inclusief het model is voor de toekomst. En dat is bedenkelijk. Immers er zijn geen makkelijke oplossingen. Als het eenvoudig was om aardbeien en asperges te produceren dan was er al lang een protocol ontwikkeld waarbij via een stappenplan een uniform product in de gewenste sortering en de juiste volumes geproduceerd.

Geen protocol

Of er nu gangbaar, biologisch of biologisch dynamisch geteeld wordt, iedereen weet dat er geen eenduidige en makkelijke antwoorden zijn op telen van groente en fruit. Inspelen op omstandigheden keuzes maken en achteraf concluderen dat het een goede keuze is

geweest is de gangbare benadering. Natuur inclusief verandert daar niets aan. Sterker nog natuur inclusief legt er een laag bovenop waarbij beslissingen ook getoetst moeten worden aan natuurlijke processen. En ook daar zijn discussies te voeren. Natuur inclusief is rekening houden met de omgeving maar is de natuur in die omgeving gebaat bij schrale grond zodat heide kan groeien of is de natuur een dynamisch geheel waarbij heide een tijdelijke begroeiing is voor een hoogwaardiger plantensoort? En wat is natuur inclusief weidevogelbeheer waard als de biodiversiteit van de vogelstand volledig wordt gedomineerd door uitheemse ganzen? En hoe bepaal je natuur inclusief een grondwaterstand van land dat onder de zeespiegel ligt.

Plaag

De aantrekkelijkheid van weidevogels wordt door iedereen gezien. En een Kieviet, veldleeuwerik of zwaluw wordt zoveel mogelijk beschermd. Maar duizenden ganzen die in een half uur een veld kool opeten is niet natuur inclusief maar een plaag. Planten groeien door mineralen op te nemen en die moeten aangevoerd worden. En omdat de natuur de planten ontwikkeld heeft in symbiose met het bodemleven moeten er meer mineralen aangevoerd worden dan de plant nodig heeft. Normering over gebruik is dus tegennatuurlijk. Zeewater de sluizen binnenlaten om brakwaternatuur te stimuleren heeft een zeer schadelijk effect voor de groei van planten in omliggende gebieden. En er is niemand die onderschrijft dat we een gebrek aan zout water hebben. Natuur inclusief zoet water vast houden lijkt meer voor de hand te liggen.

Beheer

Natuur inclusief beschrijft ook vaak de natuurlijke vijanden die schadelijke insecten opeten. Een waardevolle toevoeging op de beheersing van de insecten. Maar zolang we niet weten welke vijanden er zijn en hoe ze precies de schadelijke insecten op eten wordt het lastig om natuurlijke vijanden meer te laten zijn dan onderdeel van de beheerstrategie.

En daar zit waarschijnlijk het heikele punt: we weten nog veel te weinig. Te weinig over natuurlijke vijanden, te weinig over bodemleven, te weinig over biodiversiteit, te weinig over faunabeheer en te weinig over alles. Dat maakt natuur inclusieve landbouw een basis voor onderzoek en wellicht dat als dat onderzoek resultaat oplevert een stap naar de praktijk plaats kan vinden. Het risico van praktijktoepassing zonder deugdelijk onderzoek is te groot, zowel voor de bedrijfsvoering als voor de natuur.